

Megalakult a Magyar Gyógyszerészi Kamara

Megalakult a Magyar Gyógyszerészi Kamara. Az új társadalmi szervezet létrehozásáról azon a küldött-közgyűlésen döntöttek, amelyet szombaton tartottak a SOTE Nagyvárad téri dísztermében. A rendezvényen, amelyen a 4500 hazai gyógyszerész képviselőjében 443 küldött vett részt, elfogadták a kamara alapszabályát, s programját.

Az új szervezet alapvető feladatának tartja kívívni a gyógyszerészi hivatás társadalmi hasznosságának megfelelő társadalmi, erkölcsi és anyagi elismertséget. A kamara tehát érdekképviseleti, érdekvédelmi funkciót lát el, s vállalja az érdekegyeztetés feladatát is. A kü-

lönböző szakterületen dolgozó gyógyszerészeket összefogó szervezet a jövőben be kíván kapcsolódni a gyógyszerészeket érintő koncepciók kidolgozásába.

A kamara támogatja az egészségügy reformját, ugyanakkor bírálja, hogy a reform jelszavával átgondolatlan, s időszertei tervek is készülnek. Ilyen elhamarkodott lépés lenne a gyógyszerárak magánkézbe adásának terve, a megfelelő közgazdasági, jogi feltételek megteremtése nélkül — mutatták rá. Az alakuló közgyűlésen megválasztották a kamara vezető testületét; az elnöki tisztelet Vincze Zoltán, az orvostudomány kandidátusa tölti be.

Alapítvány Nagy Imre emlékére

Glatz Ferenc művelődési miniszter a napokban fogadta Nagy Erzsébetet és férjét, Vészi Jánost abból az alkalomból, hogy Nagy Erzsébet alapítványt kíván tenni édesapja, Nagy Imre volt miniszterelnök emlékére. Az alapítvány célja Nagy Imre emlékének megőrzése Nagy Imre múzeum létesítésével, tudományos és politikai munkái kiadásának elősegítésével, valamint ösztöndíjak adásával azon fiatal hazai és külföldi magyar írók, újságírók, politikusok, tudósok, kutatók és művészek részére, akik Nagy Imre szellemében tevékenykednek.

Az OTP V. kerületi fiókja MNB 218-98055 Nagy Imre Alapítvány 508-13217-4 számú számlájára várják az alapítványhoz a hozzájárulásokat.

Megnyílt a festészeti biennálé

Százket alkotó műve a Képtárban — Átadták a díjakat — Vállalkozó szellemű festmények

Hazánk: képzőművészeti életében a festészetnek különleges helye van. Alkotóink döntő többsége foglalkozik táblaképek készítésével, s a közönség körében is ez a legnépszerűbb műfaj. Mégis a festészet talált legkésőbb megméretési otthonra. Szeged — festészeti és kiállításpolitikai hagyományai is predestináltak erre — vállalta föl a kétévenkénti megméretés lehetőségét. A mostani IV. országos táblaképfestészeti biennálén már az előző seregszemlék tapasztalatait is kamatoztatni tudták. A szigorodó zsűri 250 alkotó mintegy 400 képéből 102 művész egy-egy festményét fogadta el. Így az anyag elért a Horváth Mihály utcai Képtárban, és Szepes Lászlóné jóvoltából értő rendezésben került közönség elé.

Az ünnepélyes megnyitó tegnap, vasárnap délelőtt volt. Megnyitó beszédet Vigh Tamás Kossuth-díjas kiváló művész, számos ismert köztéri szobor alkotó-

Csonka István tanácselnök átadja Szeged város díját Galambos Tamás festőművésznek

ja, a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének elnöke mondott, majd átadták a biennálé díjait. (A díjazottak névsorát és alkotásaik reprodukcióit szombati számunkban ismertettük.)

Magyarország nem lehet Budapest külvárosa!

Vigh Tamás a szövetség feladatairól

Az elmúlt években — jó részt gazdasági nehézségeink miatt — meglehetősen nehéz helyzetbe került az egész művészeti élet. De különösen sújtották a bajok a képzőművészeket, hiszen az állami mecénatura szinte kivonult a közéletből. Ugyanakkor erőteljesen hangsúlyozták a művészeti szövetségek önállóságát, a műhelyek autonómiáját. Elgondolkodtató, hogy az önállóság önmagában, megfelelő anyagi háttér, szakmabergárda, szellemi közeg nélkül nem vezet-e el magányosodáshoz, a művészeti élet el lehetetlenüléséhez? Mindenekelőtt erre voltam kíváncsi, mikor kihasználva Vigh Tamás szegedi látogatását, beszélgetésre kértem.

— A kérdés meglehetősen összetett és tükrözi viszonyaink ellentmondásosságát. Véleményem szerint a művészet akkor marad magára, ha nem olvassák a könyveket, ha nem teszik fel a korongra a lemezeket, ha nem váltanak jegyet színházi előadásokra, ha nem mennek el kiállítótermekbe — és természetesen, ha anyagilag nem támogatják. Az önállóságnak akkor van értelme, ha felelősséggel és döntési lehetőségekkel párosul. Az a véleményem, hogy még egy fogsíkorgatva működő önállóság is eredményesebb lehet az agyontámogatásnál. Az ugyanis leszoktat a gondolkodásról, megfoszt a felelősség-

tól. Aki önálló, annak meg kell küzdenie minden kis eredményért. Eddig ezt nem tehetjük, hiszen az atyáskodással nem lehet harcolni. Most még a kezdeteknél járunk, nem szabad a pillanatnyi helyzetből messzemenő következtetéseket levonni. A kultúrában a külterjes gazdálkodásról át kell térni a belterjes gazdálkodásra. Ez pedig mindenképpen a helyi önállóságok erősödését követeli.

— Úgy érzem, ezzel a megállapításával a kultúra és a művészetek decentralizálásának régóta hirtetett, de a megvalósulás kezdetén járó programját képviseli. Elképzelhető-e, hogy egyszer majd átförmálódik ez a vízfej nyomorgatta ország?

— Minden erőnkkel támogatni kell a vidéki kulturális központokat. Magyarország nem lehet Budapest külvárosa. Föl kell térni a helyi szellemi élet minden tartalmát, támogatni kell a valódi teljesítményeket, a centrális gondoskodást föl kell váltani a helyi decenterumok önálló működésének. Csak így születethet egységben is szingazmag nemzeti kultúra. S ha a helyi szellemi

erők magukra találnak, akkor az a veszély sem fenyeget, hogy bizonyos lokális szempontok érvényre juttatása érdekében engedményeket tesznek a művészi tartalomnak és minőségnek.

— Ön megnyitójában nagyon szépen szövegezte a festészet, azaz a képzés feladatairól. Egy szobrászművész szájából ez különösen jólesett.

— Arról beszéltem, hogy a nemzet érdekei és a művészeti szakmai érdekei egybenesnek. Nemzeti tudat és igaz emberség csak a kultúra értékeinek megjelenéséből állhat össze. Hogy irodalmi példát említsék: a magyarság irodalmába, ma már szervesen beletartozik a Torontóban, Beregszászon, Pesten vagy éppen Szegeden születő mű. S hogy az irodalom célja és értelme, hogy eljusson az olvasóhoz, úgy a képzésnek sem lehet más feladata, mint eljutni és hatással lenni a képolvasóra. Egy nemzet festészeti karakterének éppúgy vannak sajátos vonásai, mint ahogy nemzetek fölötti, általános emberi elemei. Az elmúlt hónapok közéleti viharai megmozgatták közgondolkodásunkat, inspirálják a művészeket is. A felgyorsult szellemi légkör segítheti a művészetek térnyerését. Hiszen a művészetek egyik célja: megsejtenni a jövőt. A festő jövőképe délibáb, de ha nincs vérs a távolban, délibáb sincs.

Papírrepülő a Vörös téren

Galambos Tamás festői programjáról

Megdöbentő és elgondolkodtató képpel találkozunk, aki belép a képtár ajtáján. Szemben a Vörös tér. Arnyéka Sztálin-profil mintáz, háttérben a Vaszilij Blaženij székesegyház ékszerdoboz, s a téren egy papírrepülő landol. A Kreml dülledező falait kétségbeesetten tákolják, a felsorakozott katonaság mereven néz szembe a délről érkező nemzetiségiakkal. Az emlékezetes Rust-estet és napjaink politikai átrendeződése készítette Galambos Tamást e kép megfestésére. De hogy ez a vonzódás a politikumhoz nem napi program jellegű, arról ő maga így beszél:

— Pályám kezdetén, jó negyedszázada rámsütötték, hogy a naivok ihletésében dolgozom. Valóban a világra való rácsodálkozás naivitása jellemezte a pályavizetés időszakát. A gyermeki érdeklődés és az ösztönös tájékozódás egy me-

biennáléra az ötvenes évek egyik emlékét festettem meg, a nagy felvonulást. A *Sej, a mi lobogónkat...* című képen háttal vonult az arctalan, élszemélytelenedt tömeg, a szocializmus sugárútjának tákolt diszleitei között, vállukon Rákosi és Sztálin hatalmas gipszportréjával. A képet megálta vergette meg a váltamat egy politikus: „Barátom, három évvel ezelőtt ezért öt évet kaptál volna!” A mostani festményemet a nyugatnémet fiatalember, Rust repülőgépes akciója ihlette. De az én papírrepülőmet — mindnyájan tudjuk, egy kedves gyermek-játék — az igazság és szabadság gorbacsovi szele is segítette. Ezen gondolatok ötvözetéből született a mű, mely, úgy gondolom, nemcsak az én világlátásomat, és nemcsak az én véleményemet tükrözi a világpolitika hatalmas változásairól.

Tandi Lajos

Hol tart a nyomozás az ORI-ügyben?

Miként a sajtó korábban beszámolt róla, a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság az Országos Rendező Irodánál végzett vizsgálata után ismeretlen tettes ellen feljelentést tett sikkasztás, hűtlen kezelés és más bűncselekmények gyanúja miatt. Hol tart most a nyomozás az ORI-ügyben? — kérdezte a nyomozás vezetőjét, Laborcz László rendőr alezredest, a Belügyminisztérium ORFK vizsgálati osztályának alelnökét az MTI munkatársa.

— A feljelentés, illetve a rendelkezésünkre bocsátott dokumentumok tanulmányozása után — feljelentéskiegészítés keretében — konzultációt folytattunk a vizsgálatot végző népi ellenőrzési szakemberekkel, megkerestük az ORI felügyeletét ellátó Művelődési Minisztériumot, és további iratokat, kimutatásokat,

bizonylatokat szereztünk be. Ezek értékelését követően áprilisban ismeretlen tettesek ellen nyomozást rendeltünk el csalás büntetőnek alapos gyanúja miatt, de természetesen a felmerülő más bűncselekményeket is vizsgáljuk.

— A nyomozás során szaktanácsadók, illetve szakértők segítségével áttekintjük az ORI működését, pénzügygazdálkodási rendjét, elszámolásait, különös tekintettel az 1985–88. közötti időszakra. Ezen belül vizsgáljuk a különböző produkciókban foglalkoztatott technikai munkatársaknak, művészeti szakembereknek, szervezőknek, előadóművészeknek kifizetett összegek bizonylatait. Célunk: felderíteni, hogy kik voltak fel munkavégzés helyén, illetve jogosulatlanul honoráriumot. Emellett fel kell

tárunk, hogy ebben az időszakban az utalványozások, a kifizetések, illetve elszámolások közül melyek voltak jogsértőek.

— Mivel a hasonló bűncselekmények vizsgálata igen időigényes, ezért nem várható, hogy a nyomozást rövid időn belül be tudjuk fejezni. Az eljárás jelenlegi szakaszában egyes személyek felelősségéről megalapozottan nyilatkozni még nagyon korai lenne. A vizsgálat jelenlegi szakaszában tehát — a nyomozás érdekeinek veszélyeztetése nélkül — teljesebb tájékoztatást nem adhatok. Arra törekszünk, hogy az ügy minden részletét feltárjuk, s azt követően az ügyet átadjuk az ügyészségnek. Az esetleges bűncselekmények megállapítása természetesen a bíróság feladata — mondotta Laborcz László.

„Az énekessel együtt lélegzett...”

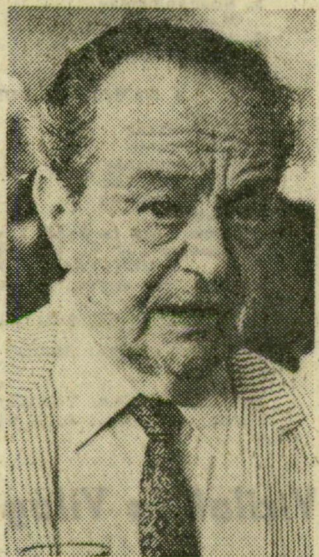
Beszélgetés Carelli Gáborral

A Fricsay Ferenc születésének 75. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségsorozat vendége volt Carelli Gábor, a világhírű tenorista. A karnagy egykori jóbarátja nagy tisztelettel beszél Fricsayról.

— Neki a produkció volt a lényeg. Nem ő akart tündökölni, sztár lenni, a közös munka eredménye érdekelt. Emlékszem, 1946-ban Budapesten énekelt a Lammermoori Luciában, s Tóth Aladár, az Operaház nagyszerű igazgatója megkért, korrigálják néhány dolgot a készülő előadásban, hiszen nekem nagy gyakorlatom van abban, hogyan kell olasz operát előadni. Fricsay lakásán találkoztunk, s én Ferinek elmondtam, hogy kicsit mozarosnak találok a hangvételt. Szerintem Donizetti kicsit másképpen kell megszólaltatni. Meg kell mondjam, nagyon örült a korrekciónak, hallatlan nagy alázattal fogadott minden javítást. Számára a zenemű lelke, hangulata volt a fontos, nem a kotta. Tudta a szöveget, az énekessel együtt énekelt és lélegzett. Tudta azt a nagyon fontos dolgot is, hogy hol kell levegőt venni. S ha miattam picit később a tempó, s utána kellett igazítani a zenekart, nem fintorgott, hogy neki kell alkalmazkodnia.

— S milyen volt az az emlékezőes Verdi Requiem, amit Berlinben adtak elő együtt?

— Félreletesen telített az emócióktól. Az érzelmi túlfűtöttségnek történelmi okai vannak. Az előadás napján kezdtek felhúzni

Berlinben a nagy falat Nyugat és Kelet között. A koncert előtt délután kimentünk az építkezés helyére és láttuk az embereket, amint ott állnak elválasztva egymástól az egyik és a másik oldalon a már levert facölöpök mellett. A hangulat pattanásig feszült a koncerten is, a Requiem közönsége érezte, ez a nap az európai történelem egyik legszomorúbb pillanata. A koncertről lemez készült, a mikrobarázdák is megőrizték, e hallatlanul élő és emberi produkció atmoszféráját. Egyébként más művek előadásánál is fantasztikus érzelmi beleélést produkált Fricsay, s ezt várta el a zenekartól és a kórustól is. Romantikus lélek volt. Hasonlítot Toscaninire, akinek szintén nem számított a fix tempó, mindig azt mondta a kórusnak: cantate! Énekeljétek, nem számít a kot-

ta. Ettől függetlenül Fricsay fantasztikusan felkészült volt, és nem tűrte a slendriánságot.

— Hogyan viselte Fricsay a szamuzetést?

— Egész jól Végül is, nem volt más választása. Itt mi akkoriban nem kellettünk. Én szerencsére önként már jóval korábban elhagytam az országot, nem politikai okok miatt. Engem az énekesi pályám csábított olasz honba.

— Ön Gigli hívására ment.

— Azért választott Gigli, mert alkalmasnak talált arra, hogy olasz műveket énekeljek. A hangszíntem tett alkalmassá arra, hogy főleg olasz operák tenorszerzeit vállalam. Én nem tudtam magyarul énekelni soha. Megpróbáltam, de nem ment.

— De azért magyar énekesnek vallja magát?

— Nekem már Amerika a hazám. Jól érzem magam Magyarországon, rengeteget jövök ide, de már nem vagyok itt itthon. Aki egyszer belenő az amerikai életbe, az már provinciának érzi bármelyik európai országot.

— És Kodály? Mi a véleménye arról, hogy ő itt-hon maradt?

— Az más. Neki itt volt a helye. Itt voltak feladatai. A magyar népdalkinészet és népzene csak itt lehetett fölfedezni. Ő ezt a küldetést választotta.

— Mi a véleménye a mi mostani Magyarországról?

— Erről nem nyilatkozom, mert ez már politika, ahhoz pedig nem értek.

Pacsika Emília